herpy

ORMEPADDER

Central American Caecilian

Gymnopis multiplicata

Gymnopis multiplicata er en benløs, gravende ormepadde fra Mellemamerika, der lever lavt i fugtig jord og løv fra Honduras til Panama. Hunnen føder levende, færdigudviklede unger, og dyrene kommer op til overfladen ved skumring og daggry, især i let regn. Arten er næsten ikke undersøgt i fangenskab, så pasningen bygger på erfaringer med landlevende ormepadder.

Familie: Dermophiidae Tidligere navn: *Siphonops proximus; Siphonops simus* Udgivet 17. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**25-40 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**5-10 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Gravende**
Biotop	**Tørskov, regnskov og bjergskov**
Hudgift	**Ingen kendt**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 40 × 40 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-25 °C**
Temperatur, nat	**21-23 °C**
Luftfugtighed	**90-100 %**
Vand	**Ingen vandskål**
UVB	**Ikke nødvendig**
Kost	**Insekter og orme/snegle**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Levendefødende**
Udvikling	**Levendefødende**
Kuldstørrelse	**1-16 unger**
Yngelpleje	**Ingen**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Ikke på CITES-listerne og ikke i EU-bilag A-D. Arten står ikke på listen over forbudte dyr i BEK nr. 1261/2015. Om der gælder dyresundhedskrav ved import af ormepadder, er ikke bekræftet: tjek de aktuelle regler hos Fødevarestyrelsen.

Om arten

Gymnopis multiplicata er en langstrakt, benløs padde uden ydre ører. Øjnene er små og ligger i øjenhuler, der er dækket af knogle, så dyret næsten intet ser. Byttet findes i stedet med to små følere mellem næsebor og øje. Kroppen er ringet af tværgående hudfolder som hos en regnorm.

Arten hører til familien Dermophiidae og er nært beslægtet med *Dermophis mexicanus*, som den ligner i levevis: begge er levendefødende og graver lavt i jorden. Voksenstørrelsen er ikke dokumenteret; boksens 25-40 cm er et skøn ud fra nære slægtninge. Ungerne er 10-13 cm lange ved fødslen. Vægt, levetid og sikre ydre kønsforskelle er ikke dokumenteret, og levetiden i boksen er et skøn.

Hudgift: der er ikke dokumenteret nogen giftvirkning hos arten, men ormepadder har hudkirtler, så rør ikke øjne og slimhinder efter håndtering. Vask hænder før og efter, og rør dyret så lidt som muligt.

Udbredelse og levested

Gymnopis multiplicata findes i Honduras, Nicaragua, Costa Rica og Panama. Forekomst i Guatemala er mulig, men ikke bekræftet, og landet er ikke med på kortet. Langt de fleste fund ligger i Costa Rica. Arten regnes ikke for truet.

> **Oprindelig udbredelse:** Costa Rica, Nicaragua, Honduras og Panama.

LEVESTED

G. multiplicata lever i fugtig, løs jord og under løv og planterester. Den findes i tør og fugtig lavlandsskov og i bjergskov, men også i kulturlandskab: græsningsarealer, plantager, haver på landet og bymæssig bebyggelse. Dyrene graver lavt i jorden og kommer ved skumring og daggry op til overfladen for at æde, især når det regner svagt. Føden er ikke undersøgt hos arten selv; nært beslægtede ormepadder tager regnorme, termitter og andre smådyr i jorden. Jordens temperatur og fugtighed er ikke målt for arten, men klimaet i udbredelsesområdet er tropisk, og jorden er varm og vedvarende fugtig.

Pasning

TERRARIET

Pasningen bygger på erfaringer med landlevende ormepadder, især *Dermophis mexicanus*, for *G. multiplicata* er ikke undersøgt systematisk i fangenskab. Dyret er landlevende og graver, så pasningen handler om jorden. En kasse af tyk, tæt plastik med et tætsluttende låg og en vægt ovenpå fungerer godt: ormepadder finder hver sprække, og et dårligt lukket låg er den hyppigste vej ud. Et voksent dyr skal have mindst 60 × 40 × 40 cm med 25-30 cm løs, fugtig bund at grave i. Målet er et skøn.

Bunden skal være løs, holde på fugten og ikke klumpe: ublegede papirfibre (papirbaseret strøelse) er velprøvede, og steriliseret muldjord, gerne blandet med løv, bruges også. Kokosfibre alene kan pakke sig sammen i tarmen og bør undgås. Bunden skal være fugtig, men ikke så våd, at man kan presse vand ud af en håndfuld, og der må ikke stå vand i bunden. Et fladt stykke bark eller træ på overfladen giver et skjul lige under overfladen og gør det let at se til dyret uden at grave. Små lufthuller i siderne, dækket af fint net, giver ventilation og holder foderormene inde; låget skal være uden huller. Bunden skiftes hver 4.-5. måned, og dyret eftersés samtidig.

TEMPERATUR

Arten holdes stabilt og lunt: 22-25 °C om dagen og 21-23 °C om natten. Udsving på mere end omkring 3 °C og hurtige skift tåles dårligt. Kassen kan stå i et rum med stabil temperatur uden ekstra varme, eller en varmemåtte under den ene ende kan give en gradient, hvor jorden er varmere og tørrere over matten og køligere og fugtigere i den anden ende. Dyret kan så selv vælge. Et dyr, der ligger på overfladen i stedet for at grave, har det for varmt, for koldt, for vådt eller for tørt. Vinterhvile er ikke nødvendig.

Læs mere: Varme og temperatur Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luften i kassen er næsten mættet, 90-100 %, fordi jorden er fugtig. Fugten holdes ved at sprøjte jorden og af og til vende de øverste centimeter. Der er ikke noget fast forhold mellem vand og bund: mærk efter, og sprøjt, når det øverste lag føles tørt. Brug flaskevand, regnvand eller afkloreret postevand. En jævn fugtighed i dybden er vigtigere end en bestemt procent, og en lidt tørrere del af bunden giver dyret et valg.

VAND OG VANDKVALITET

Arten skal ikke have vandskål eller vanddel. Fugten kommer fra jorden, og kondens på kassens vægge er nok at drikke af. En vandskål kan tværtimod gøre jorden for våd. Brug aldrig postevand med klor eller kloramin til at fugte jorden, og undgå sæbe, rengøringsmidler og håndcreme på hænder og redskaber, fordi padder optager stoffer gennem huden.

LYS OG UVB

Arten lever under jorden, og et bestemt lysprogram er ikke nødvendigt. Rummets almindelige døgnrytme med 10-14 timers lys er nok. UVB er ikke nødvendigt for landlevende ormepadder, og kassen holdes mørk, så dyret kan grave uforstyrret. Kassen skal ikke stå i direkte sol. Planter er ikke nødvendige.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Regnorme er grundfoder og tages af næsten alle landlevende ormepadder. Små til mellemstore regnorme passer, og et voksent dyr får 10-15 orme hver anden uge. Ormene kan leve i en fugtig papirbund i lang tid uden at dø og rådne. Grav igennem bunden mindst hver anden uge: mange tilbageværende orme betyder overfodring eller et dyr, der ikke æder. Fårekyllinger kan gives som afveksling; hvad *G. multiplicata* selv foretrækker, er ikke dokumenteret.

Ormene kan gødes med kalk- og vitaminpulver i deres jord 4-6 dage før fodring, men hvor meget der når frem til dyret, er uvist. Dyret ses sjældent æde. Et nyt dyr holdes derfor den første måned i en lille kasse, hvor ormene tælles ind, og bunden gennemgås hver 3.-4. dag.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

G. multiplicata tilbringer næsten hele tiden under jorden; et sundt dyr ligger nedgravet omkring 95 % af tiden. Arten holdes oftest enkeltvis, så tilstand og tilvækst er lette at følge. Flere dyr af samme art kan holdes sammen med jævnligt tilsyn for bid, og det giver en bedre chance for avl. Håndtering bør undgås: huden er fugtig og sart. Flyt kun dyret, når det er nødvendigt, med rene, fugtige hænder uden creme.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønsmodenhed er ikke dokumenteret hos *G. multiplicata*, og kønnene kan ikke skelnes sikkert udefra. Avl i fangenskab er ikke dokumenteret.

PARRING

Befrugtningen er indre. Hvad der udløser parring, og hvordan dyrene bringes til at parre sig i fangenskab, er ikke dokumenteret. Skal dyrene holdes sammen med henblik på avl, er stabile forhold, dyb jord og rigeligt foder det vigtigste.

ÆG OG LARVER

Arten lægger ikke æg. Hunnen er levendefødende: fostrene udvikles i æggelederne og klækker inde i hende, når de er omkring 25-30 mm lange. Derefter lever de formentlig af et næringsrigt sekret fra æggelederens væg, som hos *Dermophis mexicanus*, indtil de fødes. Kuldstørrelse og drægtighedens længde er ikke dokumenteret; boksens 1-16 unger er lånt fra *Dermophis mexicanus*. Der er ingen yngelpleje efter fødslen.

METAMORFOSE

Der er ingen klækning uden for hunnen og ingen larver. Ungerne fødes færdigudviklede og er 10-13 cm lange. Drægtighedens længde er ikke dokumenteret, og feltet i boksen er derfor tomt. En drægtig hun skal have rigeligt foder og ro i hele perioden.

OPDRÆT AF UNGER

Nyfødte unger skal have en kasse med dyb, fugtig bund som de voksne og flyttes fra hunnens kasse, så de ikke forstyrres. Små regnorme eller ormestykker er første foder. Vækst og tidspunkt for flytning til en større kasse er ikke dokumenteret.

Sundhed og typiske fejl

Sundhedsbilledet bygger på erfaringer med andre landlevende ormepadder. De hyppigste problemer er:

- Dyret ligger på overfladen: bunden er for våd, for tør, for varm, for kold eller kemisk uegnet. Skift bunden, tjek temperaturen, og prøv en anden vandkilde.
- Forstoppelse: kokosfibre kan pakke sig sammen til en prop i tarmen. Brug papirfibre eller steril jord.
- Udslip: låget skal slutte tæt og have en vægt ovenpå. Selv en lille åbning er nok.
- Hudbetændelse er den hyppigste kendte dødsårsag hos ormepadder i fangenskab, især hos de vandlevende arter. Hold bunden ren, og se på huden ved hvert eftersyn.
- Chytridsvamp (Bd) er påvist hos ormepadder. Nye dyr sættes i karantæne, og hænder og redskaber vaskes mellem kasserne.

Gå til en dyrlæge med forstand på padder, hvis dyret ikke æder i flere uger, taber sig eller får sår på huden.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.